

NATUR- OCH MILJÖSKOLAN | ÅMÅL

Augusti 2019 - Juni 2020

Hälsningar från Håll Sverige Rent:

Grattis till er Grön Flagg-certifiering! Vilken fin och lärorik resa där ni har arbetat med lärande för hållbar utveckling och på så sätt även de Globala målen. Ni har haft många spännande aktiviteter med allt från att ni har gjort egna klimatsmarta menyer och deltagit i Skräpplockardagarna till att eleverna har skrivit faktatexter om olika djur samt att ni har fått besök från länsstyrelsen. Vad roligt att höra att eleverna har varit så drivande och genom skyltar uppmanat andra till hållbar utveckling, det tycker vi visar på stor handlingskraft! Mycket bra jobbat både elever och lärare, heja er! Tack för att ni är med oss och bidrar till en mer hållbar framtid. Tillsammans kan vi göra skillnad!

MÅL KOPPLADE TILL VÅR RESA

Ur läroplanen

ÄMNESÖVERGRIPANDE ARBETE

Följande skolämnen inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete:

- Biologi
- Bild
- Hem- och konsumentkunskap
- Samhällskunskap
- Svenska

SKOLANS VÄRDEGRUND OCH UPPDRAG

Följande övergripande perspektiv och/eller förhållningssätt inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete:

- Ett miljöperspektiv
- Ett etiskt perspektiv

NORMER OCH VÄRDEN

Skolans mål är att varje elev

- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

KUNSKAPER

Det är skolans ansvar att varje elev

- kan använda kunskaper från de naturvetenskapliga, tekniska, samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,
- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden,
- har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling,
- har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället,
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud,
- kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande,

ELEVERNAS ANSVAR OCH INFLYTANDE

Skolans mål är att varje elev

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan,

Globala mål för hållbar utveckling

- Hållbar konsumtion och produktion
- Hållbara städer och samhällen
- Bekämpa klimatförändringen
- Ekosystem och biologisk mångfald

Läs mer på **www.globalamalen.se**

VÅRT ARBETE

KLIMATSMARTMAT

Tema: Klimat & Energi

Om utvecklingsområdet

Årskurs 4-6 har på elevens val lagat "klimatsmartmat" och tagit reda på var maten kom ifrån. Eleverna har i grupper tagit reda på vad de ska tänka på när de ska handla osv för att göra val som är bra för klimatet. De jobbade sedan med ett digitaltverktyg som heter creaza och skapade bildspel, där de redovisade vad de lärt sig. Här under kan ni se ett exempel.

<https://www.creaza.com/info225/5ClmuhZsMe>

De lägre klasserna har jämfört kött som kommer från Sverige, med kött som kommer från andra länder och svenska äpplen med utländska äpplen.

De har även gjort klimatsmarta menyer.

På fritids har man lagat klimatsmart mellanmål.

TA HAND OM PLANETEN.

Tema: Klimat & Energi

Om utvecklingsområdet

Varje klass har haft miljömål väl synligt i klassrummet tex:

Stänga dörren, släcka lamporna, slänga mindre papper/ använda kladdpapper, slänga mindre mat, samla in värmeljus eller hitta skräp.

Vi lägger vårt fruktavfall i komposten.

På lågstadiet har vi använt material från världsnaturfonden då barnen har fått skriva vad de gör för miljö och sedan satt upp på dörren.

Vi deltog i skräplockardagen, därför att det tycker vi är viktigt och vi hoppas att eleverna får respekt för naturen och vår närmiljö genom detta.

Fritids har pratat om vad man kan göra i sin vardag för att bidra till en bättre miljö och klimat, och gjort skyltar som synliggör detta.

Detta är ett stort och brett mål som kan innefatta mycket men vi tror att just det lilla man kan göra i vardagen kanske är det viktigaste. **Alla kan inte göra allt men alla kan göra något!**

MILJOMAL

KOM IHÅG ATT
SLÄCKA LJUSET!

10 : 00

10 : 45

MATSVINN

11 : 15

Totalt	Genomsnitt
V.45: 570 g	142g / 7g
V.46 1200g	240g / 12g
V.47 1091g	218g / 11g
V.48 1013g	203g / 10g
V.49 344g*	69g / 3,4g*

11 : 45

13 : 00

13:15

Bev

14 : 30

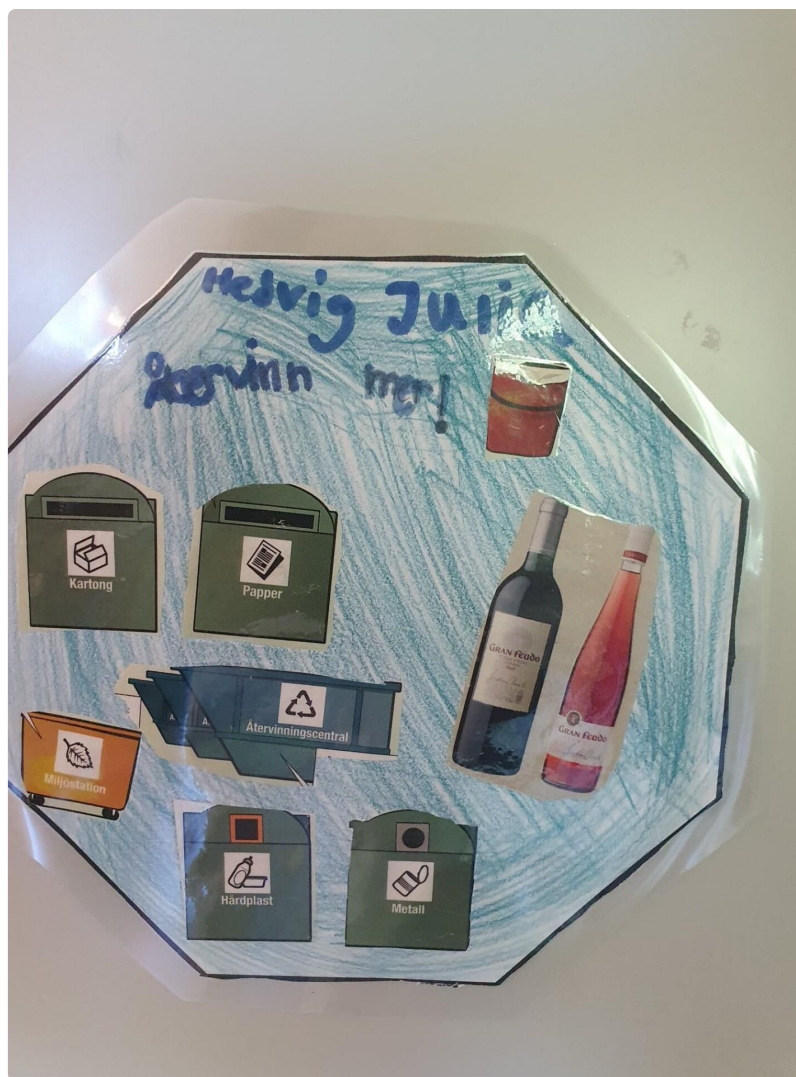

Återvinning värmeljus

Daglig verksamhet Opus

BIOLOGISK MÅNGFALD

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

Eleverna har jobbat med däggdjur och allaarters betydelse. De äldre eleverna har skrivit faktatexter om djur i regnskogen och de yngre har skrivit om våra svenska däggdjur. Eleverna har gjort listor på vilka djur som är utrotningshotade i världen.

De har även arbetat med myrstacken. Vilka arter som finns runt den och vilken roll de spelar ekosystemet och hur alla i ekosystemet påverkas om något rubbas.

Vi fick besök från länsstyrelsen som berättade om våra svenska rovdjur och deras betydelse i ekosystemet.

Detta har gjort eleverna medvetna om hur viktigt den biologiska mångfalden är och de äldre eleverna har fått en djupare förståelse för hur vi människor kan påverka detta, till exempel genom att välja att äta mer klimatsmart.

LIVSMILJÖ

Sengångaren lever i Sydamerika, Centralamerika, Tropiska regnskogar, Amazonas och Södra Brasilien. Den lever inte i några speciella träd, åt att den hoppar ofta från träd till träd. Den lever inte överallt i träden men den hänger oftast upp och ner på grenarna som fjnns.

Sengångare

Kännetecken

Det tar 1 timme för en sengångare att förflytta sig 1 meter. Sengångaren kan bli mellan 56-70cm långa och väga mellan 4-9 kg. Kan bli 12 år gammal om den inte är i fångenskap men om den är i fångenskap kan den inte bli 30 år gammal. Sengångarens klor blir mellan 8-10cm långa och varför dom är så långa beror på att dom ska lättare kunna hålla fast i de höga träden när dom ska hänga upp och ner. Det finns 2 olika arter och dom heter tvåtåiga och tretåiga varför dom har olika namn beror på antalet fingrar man har. Den tretåiga sengångaren har 8 eller 9 halvklor medan den tvåtåiga har 7 st. Huvudet har bättre rörlighet hos en tretåig sengångare (270 grader). Sengångares främre extremiteter är längre än de bakre. Ansiktet är avrundat och huvudet är kort. Sengångaren har små ögon som sitter långt ifrån varandra. Nosen är kort och drömen är tillbakabildade. Svansen är som en liten stump och dessa djur saknar en gallblåsa. Pelsen är vänd som mage mot ryggen så att vattnet ska kunna rinna av lättare. Närmast kroppen är håret kort och tätt och utlänggt är håret långt.

Källor:
Naturtyper
i världen
Wikipedia

Levnadssätt

Sengångaren har väldigt dålig syn och hörsel. Den lever inte ensam. Sengångaren går ner på marken en gång i veckan för att göra sina behov, resten av dagarna är hänger dom i träden. Det en sengångare gör om dagarna är att äta, sova och röra sig väldigt långsamt. Den sover hängande i träden. Sengångaren sover ungefär 9,5 timmar i renskogen och 16 timmar i fångenskap. Den tretåiga sengångaren är bra på att simma medans den tvåtåiga sengångaren inte kan simma. Om det skulle komma ett djur och anfalla skulle det inte vara så lätt att hitta sengångaren för att den skyddar sig genom sin kamouflajge. Den tretåiga sengångaren har en topphastighet på 0,25km/h.

Fortplantning

Honorerna kan para sig hela året. Honorerna är dräktiga i ungefär 6-11,5 månader. När ungarna är födda väger dom 300-400 gram, då börjar dom med fast mat och efter 1 månad så slutar mamman att äta. Ungarna klamrar sig fast i moderns päl. Honorerna är könsmogna mellan 3-4 år gamla men honorerna blir det lite senare.

Anpassning

Sengångaren har långa klor för att den ska kunna klättra och hålla sig fast i trägen när dom hänger. De har oljor på sin päl. Den sover nästan hela dagarna och den kan inte stå för länge.

Födda

Den tvåtåiga sengångaren äter främst frukt, löv, knoppar men den kan också äta små insekter och mindre djur. Den tretåiga sengångaren äter blad, tunna kvistar och knoppar.

VRÅLAPA

Levnadssätt:

Vrålapor lever i grupper med oftast 5-14 i gruppen och med ungförfar lika många honor som hanar. De är ofta på vandrande fot. Ungdjur av båda kön lämnar vanligen sin flock när de blir könsmogna.

Hannarna i gruppen ger ifrån sig ett ljud som vi kallar för vrål på morgonen och kvällen för att meddela sin position till andra grupper. Deras vrål kan höras flera kilometer.

Vrålaporna lever mest i träd men även ibland på marken, många andra apor är ju snabba och hoppar mycket mellan träd men vrålapor är ganska långsamma och hoppar ej mellan träd. På grund av att de lever i träd så har de få fiender, endast de rovdjur som är bra klättrare är hot.

Dräktigheten varar i ungförfar 190 dagar.

En nyfödd unge väger cirka 125g och är lite gulbrun, de ammar i ett år.

Utseende:

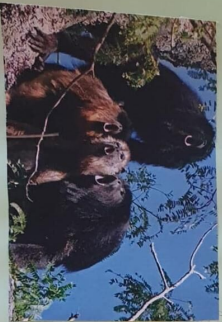
Dessa apor är väldigt stora och grova i kroppbyggnaden jämfört med andra apor. En fullvuxen vrålapa kan väga ifrån 4-10 kg och bli 55-90 centimeter lång. Hanens päls är svart medan honan är gulaktig i pälsen, men beroende på ålder så kan pälsen skifta i gul, röd eller svartaktig färg. Vrålapans svans är lika stor som deras kropp. Svansen används som gripverktyg och saknar päls längst ut. De har även glesst med päls i ansiktet. Hos vrålaporna är hannarna större än honorna.

Föda:

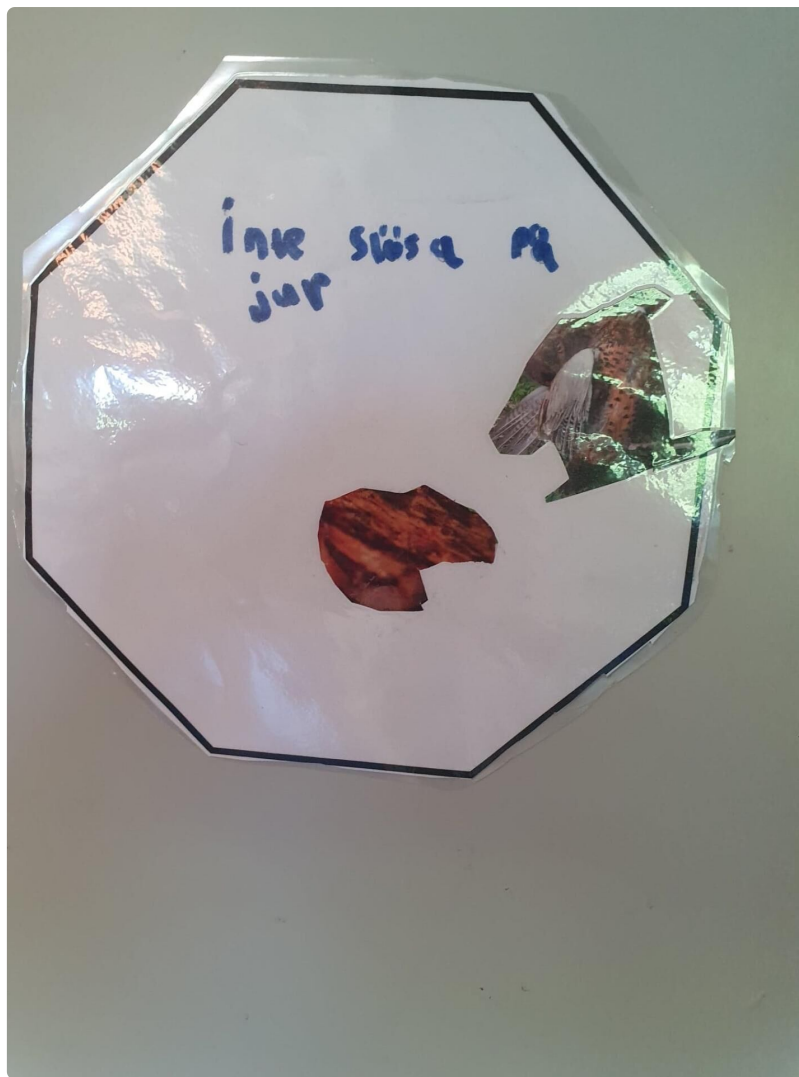
Vrålapan är växtätare och äter därmed bara växter. De är oftast uppe i träden och äter frukt, blad och knoppar, men de kan även äta på marken, då äter de mest unga växter och frukt som har ramlat ned.

Övrig info:

Vrålapans vetenskapliga namn är *Alouatta Caray*

Isak

UTVÄRDERING

HÅLLBAR UTVECKLING

På vilket sätt bidrog vårt arbete till hållbar utveckling?

Förskoleklass - åk 3 Eleverna blev mer medvetna om vår pappersförbrukning. Blev mer noga med att använda kladdpapper. Det märks i de vardagliga samtalen. Större medvetenhet kring matens påverkan på miljön. Slängt mindre mat. Har blivit mer medvetna om att man kan påverka genom val man gör vad gäller mat, förbrukning osv. Åk 4-6 Eleverna blev medvetna om maten och vilka val de kan göra för att minska klimatutsläpp. Vilken mat som är bra. Fokus på matsvinn har gjort att eleverna är mer medvetna om att ta lagom mycket mat. Kladdpapper har använts i stor utsträckning av eleverna och de har som vana att i första hand ta kladdpapper. Gemensamma diskussioner om att släcka ljus, minska på pappershanddukar inte slösa med vatten bidrar till att eleverna själva kan bidra till en hållbar utveckling.

Vad behöver vi utveckla?

Vi tror att vi personalen kan bli ännu bättre på att minska antalet "felkopior" för att minska pappersanvändningen.

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

På vilket sätt var barnen eller eleverna delaktiga?

Skrivit olika budskap om t.ex. mat. Valt egna miljömål. Gjort klimatsmarta menyer. Jämfört olika varors miljöpåverkan från olika platser i världen. Varit klimatdetektiver – hur gör vi hemma? Parat ihop miljöproblem med utsatta djur biologisk mångfald. Undersökt biologisk mångfald på skolgården. Återbruk på slöjden - gjort nya saker av gamla. Eleverna har forskat/ tagit reda på fakta om "klimatsmartmat" och även delgivit varandra. Även forskat om valfritt utrotningshotade däggdjur.

Vad behöver vi utveckla?

Bli bättre på att dokumentera. Få med miljömålen mer utspritt under året i terminsplanen. Synliggöra det mer för eleverna. Hämta tips från andra verksamheter hur man kan utveckla elevernas delaktighet.

HANDLINGSKRAFT

På vilket sätt visade barnen eller eleverna på handlingskraft?

Eleverna driver frågan om vegetarisk kost via klassråd och elevråd. Eleverna har genom skyltar uppmanat andra till en hållbar utveckling. Det hörs i samtal med föräldrar att eleverna sprider sina kunskaper hemma.

Vad behöver vi utveckla?

Dokumentera och synliggöra elevernas handlingskraft och arbeten mer på hemsidan och även kanske som utskick på Admentum (våran skolplattform).

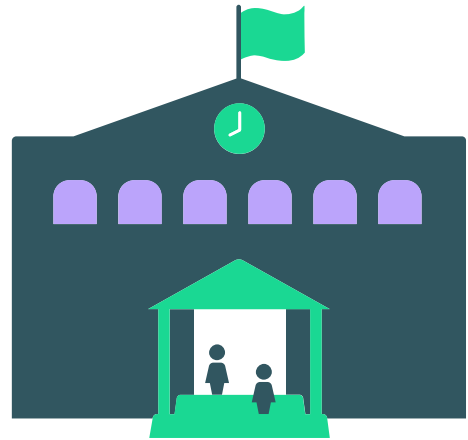
HÅLLBARHET PÅ SCHEMAT MED GRÖN FLAGG

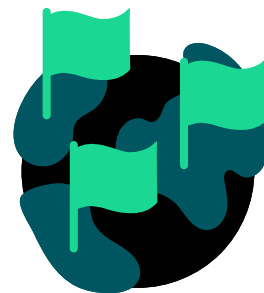
En hållbar värld kräver kunskap och förståelse

Tillsammans kan vi skapa en hållbar framtid – om vi agerar nu. Vi behöver ge lärare och elever i svenska skolor möjlighet att utveckla och omsätta sina kunskaper om hållbar utveckling, över flera ämnesområden.

På så vis skapas både förutsättningarna för långsiktig förändring – och viljan att göra skillnad.

Grön Flagg är ett unikt lärandeprogram inom hållbar utveckling. Tillsammans med Sveriges skolor och förskolor omsätter vi kunskap till direkt handling. Varje år hissar hundratals verksamheter i Sverige den Gröna Flaggan för att visa att en hållbar framtid börjar nu!

Ett globalt nätverk i ryggen

Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools, ett världsomspännande lärandeprogram inom hållbar utveckling. Medlemsskolorna granskas och certifieras efter Grön Flagg och Håll Sverige Rents riktlinjer.

Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools, ett världsomspännande lärandeprogram inom hållbar utveckling.

hallsverigerent.se
ecoschools.global

Kontakt:

gronflagg@hsr.se
08-505 263 00